

Gerundivum

je slovesné adjektivum, tvoří se stejně jako gerundium, má všechny pády *amandus, a, um*, má tedy shodu se substantivem. Vyjadřuje nutnost, něco, co se má (musí) stát, co je třeba, má pasivní význam.

puer laudandus = *chlapec, kterého je třeba (nutno) chválit, chvályhodný chlapec*

periculum timendum = *nebezpečí, kterého je nutno se obávat*

puer laudandus est = *je nutno chválit ho, hoch má být chválen, je třeba...*

gerundivum se často používá v predikativním významu u sloves *do, trado, curo*:

Do tibi hunc librum legndum. = *Dávám ti tu knihu na přečtení, aby sis ji přečetl.*

Consul curat castra munienda. = *Konzul se postará o opevnění tábora = aby byl opevněn.*

Převážně se však **gerundivum používá se substantivem se kterým má shodu**, v konstrukci ekvivalentního významu s vazbou **gerundium + předmět**:

cupidus videndi urbem = *gerundium* dychtivý vidět město

cupidus videndae urbis = *gerundivum*

vinum bibendo laetus eris = *gerundium* pítí vína tě rozveselí

vinu bibendo laetus eris = *gerundivum*

Gerundivní konstrukce se používá vždy:

v dativu:

Decemviri legibus scribendis

Kolegium deseti mužů k sepsání zákonů.

v akuzativu s předložkou:

Missi sunt legati ad pacem petendam.

Byli posláni vyslanci aby žádali o mír (k žádání)

v ablativu s předložkou:

De morte contemnenda disputare.

Diskutovat o pohrdání smrtí.

V ostatních pádech je možná alternace s konstrukcí gerundium + ak viz výše

U sloves nepřechodných, které se pojí s genitivem, dativem nebo ablativem je možná jen konstrukce gerundium + příslušný pád: *Stultitia invidendi divitiis (dat)*. Hloupost závidět bohatství.

Genitiv gerundia i gerundiva se objevuje jen v závislosti na substantivech a adjektivech:

Cupidus (cupiditas) audiendi gerundium = dychtivý (touha) slyšet

Cupidus (cupiditas) audiendae orationis gerundivum = dychtivý (touha) slyšet řeč

Dativ (vyskytuje se velmi zřídka) se objevuje po substantivech, adjektivech či slovesech, která vyjadřují nějaké určení, nebo účel:

Bos aptus est arando.

Býk je vhodný k orání.

Bos aptus est agris colendis.

Býk je vhodný k obdělávání polí.

Akuzativ vždy s předložkou **ad** vyjadřuje účel:

Milites arma ceperunt ad pugnandum.

Vojáci se chopili zbraní aby bojovali (k boji).

Milites arma ceperunt ad aggrediendos hostes.

Vojáci se chopili zbraní aby napadli nepřátele. (k napadení...)

Ablativ bez předložky má převážně instrumentální význam:

Legendo, multa disces.

Čtením se mnoho naučíš.

Libris legendis, multa disces.

Čtením knih se mnoho naučíš.